

OPSPORING VERZOCHT: DRENTS-GRONINGSE KARPERS

Op 28 februari zijn in het Noord-Willemskanaal 240 spiegelkarpertjes uitgezet. Deze vissen zijn voorzien van merkjes en zenders om hun verspreiding in kaart te kunnen brengen – dit met het oog op toekomstige karperruizettingen. Wat zijn de tussenresultaten na ruim een half jaar onderzoek?

DOOR: ROLAND VAN AALDEREN

Begin dit jaar werden de karpers op vier plaatsen langs het Noord-Willemskanaal onder grote belangstelling van sportvissers en de media losgelaten. Voordat het zover was, zijn de zogenaamde 'K3'-karpers – vissen van ongeveer drie jaar oud, gemiddeld 1,5 kilo zwaar en 42 centimeter lang – via een kleine operatie voorzien van een zender (36 van de 240 vissen) en een uniek uitwendig merkje (alle karpers). Zo kunnen de karpers individueel worden gevolgd.

DRIE VOLGSYSTEMEN

Dat gebeurt op drie manieren. Zo zijn op zeventien plaatsen in de omgeving van het kanaal ontvangers geplaatst die de signalen van de zenders opvangen. Deze ontvangers worden drie keer per jaar uit-

gelezen, waarna de verzamelde informatie wordt geanalyseerd. Ook hebben alle karpers een uitwendig merkje gekregen met daarop een uniek nummer. Dit zodat sportvissers die een karper vangen hun vangst en de locatie kunnen doorgeven aan Sportvisserij Nederland. Tenslotte zal er ook nog een visstandonderzoek plaatsvinden. Dankzij het zendertje kunnen de karpers worden gelokaliseerd, waarna er een afvissing plaatsvindt.

100+ TERUGVANGSTEN

Inmiddels zijn er 102 vangsten van gemerkte spiegelkarpers gemeld! Uit deze terugmeldingen van 54 sportvissers blijkt dat het grootste deel van de karpers zich ophoudt in het Havenkanaal bij Assen. Maar ook direct na de sluis bij Yde – De Punt is goed gevangen. Niet alleen van het Noord-Willemskanaal ko-

men terugmeldingen, maar ook van de plassen bij Glimmermade, het Winschoterdiep en het Kieldiep bij Hoogezand. Daarbij is het opvallend dat één karper al drie keer is teruggemeld. Het grootste deel is echter één keer gevangen.

60% WITVISVANGSTEN

Het leuke is daarbij dat veel karpers (60% van de meldingen) zijn gevangen tijdens het witvissen met de vaste hengel of feederhengel. Deze sportvissers waren hier erg enthousiast over – het drillen van een spiegelkarpertje aan een 12/00 onderlijn en een haakje 18 is natuurlijk niet niks! Maar ook de karpervissers profiteren mee. Een dag na de uitzet werd de eerste karper al teruggevangen aan een boilie. En een paar karpervissers wisten al meerdere vissen te verschalken. Zo kreeg Herman Korthuis zeven spiegelkarpertjes kortstondig op het droge.

ALS EEN VIS IN HET WATER

Uit de terugmeldingen en bijbehorende foto's kunnen we ook opmaken dat de karpers in topconditie verkeren en goed groeien. Dat laatste bewijst

de melding van Steven Veenstra die karper nr. 126 in blakende conditie ving op het Havenkanaal bij Assen. Deze karper is sinds het uitzetten in gewicht verdubbeld: van 1.801 gram naar 3.750 gram in zeven maanden tijd. Of wat dacht je van de vis die door adviesbureau Koeman en Bijkerk werd gevangen tijdens een visserijkundig onderzoek? Die groeide in krap acht maanden tijd van 47 naar 54 centimeter. Niet alle karpers gaan zo hard, maar de algemene conclusie is dat de vissen het goed doen.

REISLUSTIGE VISSSEN

En dan waar het onderzoek om draait: de gegevens over het trekgedrag. De 36 karpers met een zendertje zijn verdeeld in twee groepen: 18 vissen zijn uitgezet tussen Yde-De Punt en Groningen en 18

De uitgezette vissen zijn allemaal voorzien van een merkje en op de foto gezet.

Na twaalf jaar is er weer karper uitgezet in het Noord-Willemskanaal. Dit keer 240 gemerkte vissen.

>> VERLOREN MERKJES

De laatste tijd krijgen we meer meldingen van spiegelkarpers die hun oranje merkje zijn verloren – deze vissen worden op vangstfoto's herkend aan de hand van het unieke schubbenpatroon. Het was ook de verwachting dat het merkje na verloop van tijd vanzelf zou uitvallen. De karpers houden hier niets aan over, hooguit een piepklein littekentje. De angst van enkele karpervissers dat de merkjes de karpers zouden 'ontsieren' is dan ook niet gegrond. Van de zenders die operatief zijn ingebracht is al helemaal niets te zien.

exemplaren tussen Assen en Tynaarlo. De 'noordelijke' spiegelkarpers zijn behoorlijk gaan zwerven. Zo zijn de grachten van Groningen en het Zuidlaardermeer al een aantal keren bezocht door de gezenderde vissen. Eén karper is zelfs van Haren naar Aduard en weer terug gezwommen – een afstand van 44 kilometer! Een andere karper is al twee keer van en naar het Zuidlaardermeer gezwommen.

HONKVASTE KARPERS

De karpers op het zuidelijke deel van het Noord-Willemskanaal zijn

een stuk minder reislustig. Op één na bevinden alle vissen zich nog in dit deel van het kanaal. De karper die zijn biezen pakte, is naar het noorden gezwommen. Een aantal karpers pendelt regelmatig tussen het Havenkanaal en Tynaarlo, terwijl andere vissen honkvaster >>

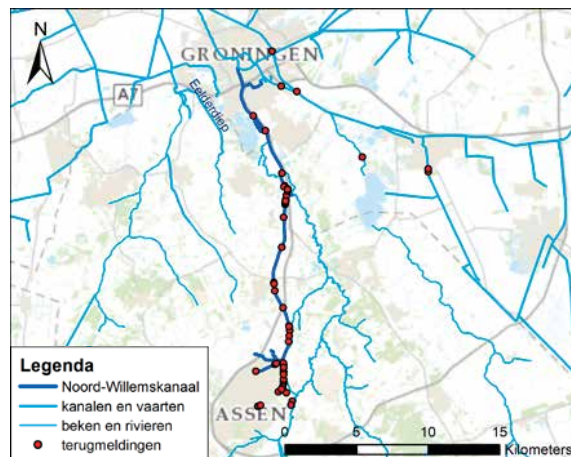
Eén karper
zwom 44
kilometer: van
Haren naar
Aduard en terug

>> AANLEIDING ONDERZOEK

De teruglopende (spiegel)karpervangsten op de grote kanalen in Groningen en Drenthe, waren voor De KSN regio Groningen-Drenthe aanleiding om aan de slag te gaan met de voorbereidingen van het uitzetten van spiegelkarpers. Er werd een uitgebreid plan neergelegd bij Hengelsportfederatie Groningen Drenthe, die dit met de waterschappen besprak. In waterschapskringen werd dit plan niet juichend ontvangen: waterschappen investeren veel in het herstellen van natuur in beken en meren, die vaak in verbinding staan met de grote kanalen. De vrees was dat de uitgezette karpers massaal de kwetsbare beken zouden optrekken, wat een negatief effect op het natuurherstel zou hebben. De federatie deelt deze zorg niet, maar om duidelijkheid te krijgen werd besloten een proef te doen met het uitzetten van gemerkte karpers. Sportvisserij Nederland onderzoekt daarom het trekgedrag van de 240 karpers.

Eén van de door sportvissers teruggemelde vissen.

Overzichtskaart teruggemeldingen.

zijn en liever op het Havenkanaal blijven. Dit kanaal lijkt daarmee de favoriete hang out van de meeste karpers. Dat is ook in lijn met de vele vangsten die hier zijn gedaan. Naar verwachting blijft het merendeel van de karpers ook op de lange termijn op het kanaal hangen.

CONCLUSIE EIND 2016

De balans van het spiegelkarperproject kan echter pas eind 2016 worden opgemaakt. Dan hebben de karpers tweemaal een eventuele paai- en wintertrek meegemaakt en is goed aan te ge-

ven welk deel van de vissen op het kanaal is gebleven en welk deel is gaan zwerven en waar ze heen zijn gegaan. Tot die tijd hopen we dat sportvissers hun vangsten van spiegelkarpers op het Noord-Willemskanaal of de omringende wateren blijven melden. Juist de vangstgegevens van sportvissers geven veel extra en waardevolle informatie over het gedrag van de karpers.

MELD JE SPIEGELKARPER!

Vang je een spiegelkarper in het Noord-Willemskanaal of in de omgeving, meld deze vangst dan terug. Kijk of je een merkje met een num-

mer ziet zitten en maak sowieso een foto van de linkerflank. Stuur deze en de bijbehorende vangstgegevens naar karper@sportvisserij-nederland.nl. Als beloning ontvang je de Veldgids Zoetwatervissen. De grootste opbrengst zit hem er echter in dat je bijdraagt aan dit onderzoek dat is opgezet in het belang van de sportvisser. We leren niet alleen beter te begrijpen wat het effect van karperuitzet is op de sportvisserij, maar kunnen hiermee hopelijk ook meer draagvlak voor het uitzetten van vis creëren bij waterschappen. In Groningen en Drenthe, maar ook in de rest van Nederland.